

Agrofood: op zoek naar een strategische visie

Prof. Dr. Rob de Wijk
HCSS / Leiden University

Dutch Poultry Centre,
Jaarbeurs Utrecht,
7 juli 2021

De nieuwe geopolitieke strijd

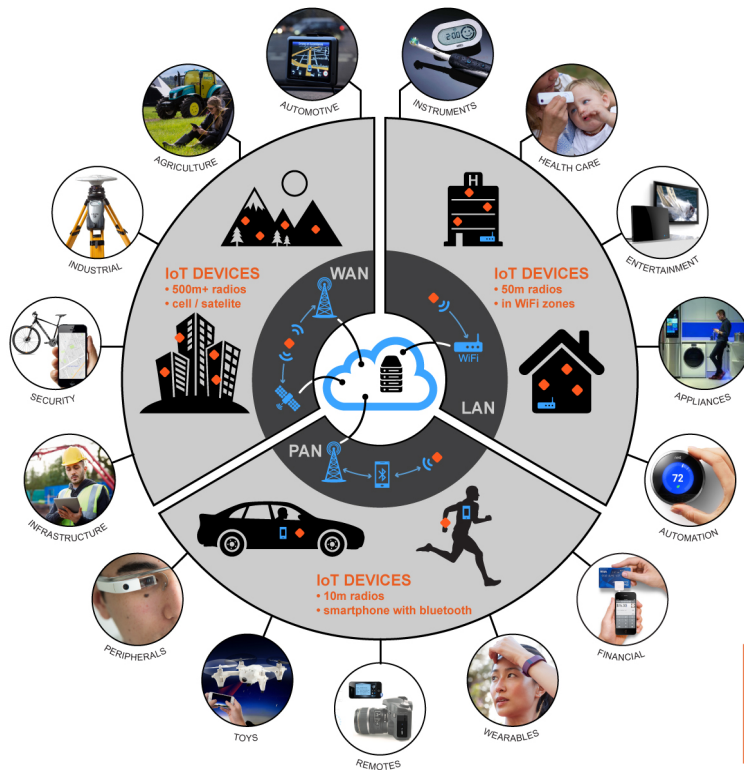

Gevolgen

- Nationalisme, protectionisme en soevereïnisme
- Anti-handelsverdragen en Eurosceptis
- Covid-19 versterkt het idee van zelfvoorziening.

5G, IoT, AI en de race om standaarden

IoT DEVICE
Category Guide

LEGEND

PAN = Personal Area Network
LAN = Local Area Network
WAN = Wide Area Network

◆ = Custom IoT DEVICE

Rusland stapt naar voren

Agrosector verandert door:

- westerse sancties
- klimaatverandering
- geopolitiek

Behoeftte aan technologie,
verbeterde logistiek,
productiefaciliteiten etc.

China slaat zijn vleugels uit

Chinese investeringen

- Agrofood investeringen van \$300M (2009) naar 3.3Mld (2016). Slechts 1.7% van totale Chinese FDI
- Tot 2012 aankoop goedkope landbouwgrond in de regio
- Daarna FDI in Europa, VS
- Vanaf 2014 nadruk op graan
- Vanaf 2016 meer nadruk op BRI

FDI screening

China in Europa: technologie, landbouwgrond en afzetmarkten

China's voedselprobleem biedt kansen

- China heeft ca. 9% van landbouwgronden, 6% van het water en 20% van de bevolking
- VS gebruikt 0,5 ha per consument; China 0,2 ha
- China verloor >6% van bouwland
- 20% is vervuild
- Kleine producenten: 260 m boeren op 120 m ha.
- Minder nadruk op zelfvoorzienend – importen van \$ 41 M (2007) naar \$125 Mld. (2017)
- Meer aandacht voor hightech, voedselveiligheid en duurzaamheid

Streef naar strategische afhankelijkheden

- Structurele tekorten van China
- Ondernemerschap
- Exportnatie
- Schaalgrootte
- Innovatie
- Kwaliteit (EU)
- Chinese investeringen renderen niet en/of mismanagement

Maar...

China is een staatskapitalistische autocratie:

- Eisen aan joint ventures
- Gedwongen overdracht technologie
- Dumping
- Corporate social credit systeem
- Handelsoorlog zal doorgaan

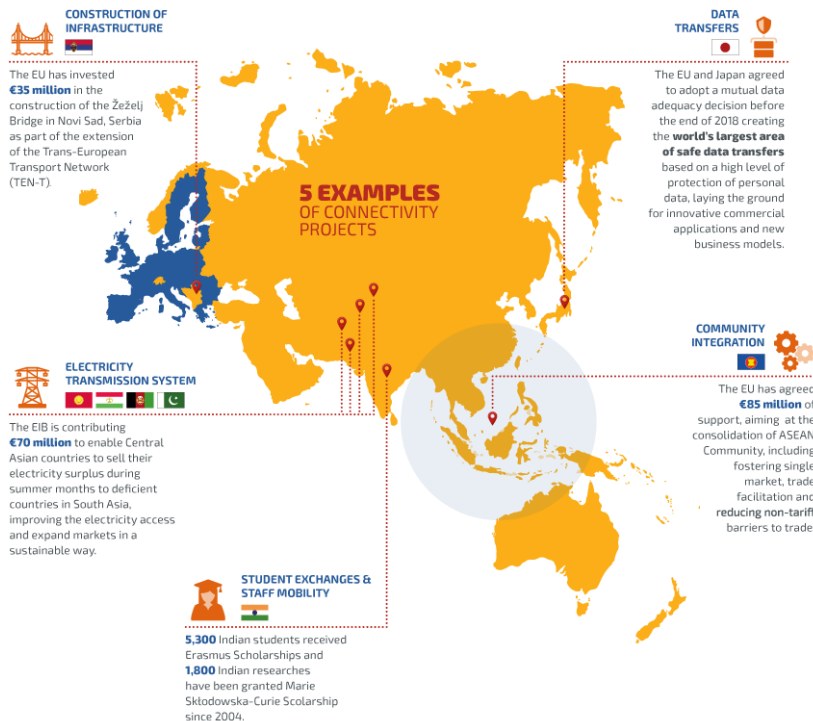
En in Nederland: weerstand tegen handelsverdragen

De EU wordt een geopolitieke speler

EU Connectivity Strategy

EUROPE & ASIA?

EU-China Strategic Outlook

- China is een ‘competitor’ en ‘systemic rival’
- Bevestiging van multilateralisme, en ‘rules based order’
- Nadruk op reciprociteit
- Hervorming WTO
- Veiligheid 5G infrastructuur
- FDI screening

En onderhandeling:

- India over handels akkoord
- Investeringspact met China

EU duwt terug

- China en Rusland overspelen hun hand tijdens de coronacrisis
- Investeringspact China van de baan
- Sancties Oeigoeren
- Due dilligence wetgeving
- G7 samenwerking

Maar China ook:

- Sanctiewetgeving

Conclusie

- Visie heeft weinig met regels, CO₂ en aantallen koeien, boeken of omvang agrofood te maken.
- Visie heeft te maken met perspectief
- Laat je niets wijsmaken over zelfvoorziening.
- Denk strategisch en van buiten naar binnen.
- Zet in op innovatie, maar bewaak die.
- Doe niets in de uitverkoop.
- Hou rekening met het staatskapitalisme, oplopende spanningen en blokvorming
- Claim voortrekkersrol door de EU.

